

Grund, at man trostigen kan sige, at Majoriteteten af den tjenende Klasse er reffrakue Menneffer — at der ogsaa er Lyender, som ikke ere det, er jo Alle bekendt. Den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts Ade Valgkreds (Termansen) har sagt, at han ikke troede, at Samfundets Vel krævede, at Forholdet blev, som det nu er; det troer jeg heller ikke; — men før man skrider til at forandre det Bestaaende, skulde man, troer jeg, snarere vende Spørgsmaalet om og sige: Kræver Samfundets Vel, at det forandres? Thi dersom Grundene stod nogenlunde ligeoverfor hinanden, saa vilde der jo ingen Anledning være til at sætte det hele Lovgivningsmaskineri i Bevægelse. Naar man vil lægge Mærke til de forskjellige Udtalelser, der her ere saibne, saa fremgaaer det tydeligt og klart deraf, at Forholdene langtfra stille sig lige i de forskjellige Egne af Landet; at den ærede Forslagsstiller er stærk paavirket af Forholdene her i Kjøbenhavn, fremgaaer deels af de mange statistiske Meddelelser, han har givet, og deels af de øvrige Udtalelser, vi have hørt af ham — men i en stor Deel af Landet er det en almindelig Skik og Brug slet ikke at indføre Noget i Studsmaalsbogen undtagen i et Tilfælde, naar Hunsbonden nemlig er overmaade vefornøiet med Lyendet, og sætter en Ære i at give Lyendet et særdeles godt Studsmaal; er man kun nogenlunde fornøiet med Lyendet, eller maastee mindre vel fornøiet, unblader man at give Lyendet Studsmaal. Den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts Ade Valgkreds sagde fremdeles, at Lyendet stod aldeles værgeløst ligeoverfor Hunsbonden; det er kun tildeels rigtigt; i Lyndelovens § 59 indeholdes der temmelig strenge Bestemmelser for Hunsbonden, naar han i Studsmaalsbogen indfører et ufordeelagtigt Vidnesbyrd, idet nemlig Beviisbyrden paahviler ham, det er Noget, som man paa ingen Maade kan oversee.

Jeg kan ikke skjønne Andet, end at man vilde gjøre den tjenende Klasse, ialtsald den langt overveiende Deel deraf, meget imod ved at forbyde dem at samle sig saadanne Vidnesbyrd i deres Studsmaalsbog, som de ved tro Tjeneste have faaet Krav paa af deres Hunsbond. Hvis man derimod forandrer Lovbestemmelsen derhen, at Indførelse i Studsmaals-

bogen kun da skal finde Sted, naar Hunsbond og Lyende ere enige derom, skal jeg som sagt tiltræde Loven, i modsat Fald vil jeg paa et senere Stadium være nødt til at stemme mod den.

Beslen: Det er den Udtalelse, vi have hørt fra den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts Ade Valgkreds (Termansen), som har bevæget mig til at tage Ordet, idet han i sit Foredrag talte saa stærkt om den Beflyttelse, Lyendet trængte til, og appellerede til Medlidenshedsfølelsen for det ulykkelige Lyende, idet, sagde han, det var bekendt, at Lyendet stod saa at sige forsvarsløst ligeoverfor Domstolene. Jeg troer, at denne Betragtning paa ingen Maade holder Stik. I Lovgivningen er det ligefrem foreskrevet Dommeren, at han skal vejlede Parterne i private Politisager, og detsom denne Pligt nogensinde maa ligge en vefindig Dommer paa Hjerte, saa er det netop der, hvor den ene af Parterne enten med Hensyn til Samfundsstilling eller med Hensyn til Kundskaber eller med Hensyn til hele sit øvrige Forhold staaer mindre gunstigt end den anden Part. Jeg troer derfor, at det paa ingen Maade kan siges, at Lyendet er forsvarsløst, naar det kommer ligeoverfor Dommeren, idet jeg tværtimod troer, at det hører til de allerstærkeste Undtagelser, naar Lyendet ikke netop hos Dommeren møder det allerstærkeste Forvar. Dette fremgaaer ogsaa ligefrem af den bestaaende Lovgivning, hvorefter det ikke er nødvendigt for Hunsbonden at give Lyendet Studsmaal; thi det er derfor naturligt, naar man feer et ufordeelagtigt Studsmaal, at der reiser sig stærke Tvivl, om der for Hunsbonden virkelig har været tilstrækkelig Føie til at give et saadant Studsmaal, som han ikke er nødt til at give, idet der ikke paahviler ham nogen Pligt til at skrive Nogetsomhelst om Lyendets Forhold i Studsmaalsbogen; — det er den Omstændighed, der gjør, at Dommerne ere overordentlig strenge ved Bedømmelsen af Hunsbondens Forhold med Hensyn til Indskrivning i Studsmaalsbogen. Det er jo bekendt, at der fordras aldeles fuldgyldigt Beviis for Rigtigheden af enhver ufordeelagtig Paategning i Studsmaalsbogen, og at Hunsbonden dømmes til at udslette Paateg-